

1. Projektas „NEMESIM KELIO DĖL TAKELIO“.

2. Mokykla: Trakų r. Paluknio „Medeinos“ vidurinė mokykla

Kodas : 191742845

Adresas: Trakų r. Paluknio k., Bažnyčios g.1

Miestas, rajonas ir pašto indeksas: LT- 21013, Trakų r.

Telefonas (su tarp miestiniu kodu) : (8 528) 61215

Elektroninis paštas: medeinatr@takas.lt

Bankas: I.2. Atsiskaitomoji sąskaita Nr. LT204010042700000066 banke DNB, banko kodas 40100

3. Informacija apie projektą.

Projekto „NEMESIM KELIO DĖL TAKELIO“ idėja gimė, suvokus, kad siekiant rezultatyvumo ir prevencinių veiklų efektyvumo, pastangas ir visas veiklas reikalinga apjungti – tik tada sumažės jaunimo nusikaltimų.

3.1. Esamos situacijos (problemos) analizė:

Mokykloje mokosi 141 mokinys, puse etato dirba socialinė pedagogė, kartą per savaitę atvyksta ir konsultuoja mokinius psychologė. Kitų pagalbą mokiniams teikiančių specialistų mokykloje nėra. Bendradarbiaujama su Paluknio seniūnija, Trakų r. Rūdiškių policijos nuovada, Trakų r. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, Trakų r. švietimo centro psichologine tarnyba, socialinės paramos centru, šv. Jono kongregacija, Panevėžio r. draugija „Sniego gniūžtė“, Lietuvos krikščioniškojo jaunimo blaivybės sąjunga „Žingsnis“, Trakų Vytauto Didžiojo gimnazija. „Medeinos“ vidurinėje mokykloje mokosi 55 socialiai remtini ir 16 rizikos grupei priskiriamų mokinių. Nemaža dalis mokinių yra atvykstantys, jų tėvams ir mokytojams sunkiau pasirūpinti mokinių elgesiu kelionių į mokyklą ir iš jos metu.

Nuo 2006-ųjų mokykla vykdo tarptautinę kvaišalų vartojimo prevencijos programą „Sniego gniūžtė“, nuo 2007 m. yra akredituota kaip tarptautinės organizacijos „SNOWBALL“ skyrius. Ši programa tebevykdoma, ji visada bus aktuali. Galime džiaugtis, kad prevencinė veikla dar nėra pavėluota. Mokykloje kol kas neužfiksuota kitokių, nei alkoholis ir tabakas, kvaišalų vartojimo atvejų. Tačiau Paluknyje jaunimas neturi pramogų, užsiėmimų jaunimui nėra - kaime nėra jokių jaunimo laisvalaikio įstaigų, net kultūros namų, todėl besimokantis jaunimas po pamokų neturi, ką veikti, o tai visuomet yra rizikinga. Policijos nuovada yra gretimame kaime – tai irgi minusas, nors policijos nuovada yra visų prevencinių mokyklos veiklų partnerė, o inspektoriai yra mokyklos draugai, gerai pažįstami net pradinėse klasių mokiniams.

Tam tikras rizikos faktorius yra tautinė kaimo gyventojų sudėtis. Paluknio kaime yra dvi vidurinės mokyklos – lenkiškoji ir lietuviškoji „Medeinos“, kaimas nevienalytis tautiniu ir kultūriniais požiūriais. Tai sunkina kylančių problemų sprendimą, juolab, kad lietuvių kaime ir visoje seniūnijoje mažuma. Monolitiška bendruomenė yra atsparesnė neigiamoms išorės įtakoms. O jaunimas dar nemoka apginti savo nuomonės, dažnai nesugeba jos pagrįsti, todėl lengviau pasiduoda kitų įtakai. Plinta rūkymas – atlikta anketinė 5-12 klasių mokinių apklausa atskleidė, kad nemaža dalis mokinių rūko, rūkyti pradėdama anksti, 6-7 klasėse, rūko daug mergaičių. Mergaitės smurtauja tarpusavyje, mokiniai vartoja nenorminę leksiką. Mokykloje nustatyta smurtinio elgesio apraiškų, buvo atvejų, kai mokinius bandyta įtraukti į suaugusių nusikalstamas veikas. Mokiniai, globojami šv. Jono kongregacijos (gatvės vaikai, jų vyresnėse klasėse mokosi 6) neretai elgiasi netinkamai, skriaudžia jaunesnius, prekiauja savo pusryčiais Svarbu mokytį jaunimą pasitikėjimo savimi, suteikti jam pozityvių socialinių įgūdžių, padėti jam ištraukti į prevencinę veiklą.

Kitas labai svarbus aspektas - savižudybių prevencija. Kasmet išaiškinama mokinių, galvojančių apie savižudybę, yra buvę bandymų nusižudyti. Nors tai įvyko po konflikto su kaimynystėje gyvenančiais draugais savaitgalį, merginą vos pavyko išgelbėti. Pasiiekta, kad tai nepasikartotų: mokinė sėkmingai baigė mokyklą. Šiais mokslo metais, vykdant lytiškumo programą, su mokyklos 6-11 klasių mergaitėmis bendravusi psychologė J. Večerskienė taip pat pranešė, kad yra merginų, galvojančių apie savižudybę. Tai didelė ne tik individo, bet ir visuomenės problema, kurią reikia spręsti, būtina užkirsti kelią savižudybėms, įvertinant visas galimas jų priežastis ir kiek įmanoma jas šalinti ugdant mokinio asmenybės brandą, pozityvias nuostatas, optimizmą ir meilę sau.

„Sniego gniūžtės“ programa, dirbanti pagal metodiką „jaunimas – jaunimui“ mokiniams yra patraukli, bet ji neapima visų veiklų, neįjungia visų mokinių. Todėl 2011 m. mokykloje pradėtas vykdyti taip pat tarptautinis patyčių prevencijos projektas „OLWEUS“, šįmet mokykla jau gavo sertifikatą. Patyčių ir smurto mokykloje sumažėjo, tai parodė mokyklos mokytojų anketinė apklausa.

Be to, mokykloje nuolat rūpinamasi mokinių teisiniu ugdymu - veikia Jaunieji policijos rėmėjai, su jais dirba Rūdiškių policijos nuovados pareigūnai. Pasiiekta nemaža - mokykloje išnyko vagysčių problema, mokiniai neberūko mokyklos aplinkoje.

Į prevencines veiklas stengiamai įtraukti visą mokyklos bendruomenę, ypač socialinės rizikos grupės vaikus. Jų aktyvumas teigiamose veiklose yra vienas būdų mažinti neigiamų veiksnių, galinčių veikti bendrą mokyklos mikroklimatą ir bendruomenės darbingumą.

Todėl stengiamės įvairinti veiklas, ieškoti patrauklių projektų, kurie galėtų sudominti ir įtraukti kiekvieną.

3.2. Tikslas – susisteminti prevencines veiklas, užkirsti kelią mokinių nusikalstamumui ir organizuoti pozityvią jų saviraišką didinant mokinių užimtumą, sudarant jiems galimybes pasirinkti ilgalaikes prevencines veiklas pagal savo poreikius ir pomėgius, nes neturintys galimybės užsiimti pozityvia veikla vaikai lengviausiai išsitraukia ir yra įtraukiami į nusikalstamas veiklas,

3.3 Uždaviniai:

- Toliau vykdyti tarptautines kvaišalų vartojimo prevencijos ir patyčių prevencijos programas „Sniego gniūžtė“ ir „Olweus“, surengti respublikinę SG stovyklą;
- Gerinant mokinių teisinių žinių lygį, didinant užimtumą tęsti Jaunųjų policijos rėmėjų (ne būrelis) veiklą, tradicinių Rūdiškių policijos nuovados dienų mokykloje (kasmet spalio mėn.) organizavimą, rengti mokykloje teisinių žinių konkursą;
- Užtikrinti mokyklos mokytojų ir mokinių narystę Lietuvos krikščioniškojo jaunimo blaivybės sąjungoje „Žingsnis“;
- Dalyvauti Savaitėse be patyčių;
- Gerinti teisinių žinių lygį;
- Tęsti tradicinių prevencinių renginių organizavimą;
- Pasiiekti, kad mokykla gautų Olweus mokyklos pažymėjimą;

3.4. Priemonės:

- 3.4.1. 2010 - 2011 m. m. nauji mokiniai įstojo į Lietuvos Krikščioniškojo Jaunimo Blaivybės Sąjungą „Žingsnis“.
- 3.4.2. Mokyklos „Sniego gniūžtės“ nariai dalyvavo respublikiniame SG skyrių narių konkurse „Gimtadienio be kvaišalų scenarijus“. Darbas pripažintas vienu geriausių iš 103-ų darbų.
- 3.4.3. Dvyliktos klasės mokiniai nuo 2010 – 2011 m. m. pradėjo dalyvauti studentiškosiose prevencinėse stovyklose „Tiltai“.
- 3.4.4. Mokyklai pageidaujant, Trakų r. švietimo centro psichologė atliko patyčių lygmens mokykloje tyrimą;
- 3.4.5. Mokykla įsijungė į rajoninį patyčių prevencijos konkursą, organizuotą Lentvario M. Šimelionio gimnazijos, dalyvavo rajoniniuose renginiuose prieš patyčias.
- 3.4.6. Nuo 2010 m. įsijungėme į respublikinę Savaitę be patyčių.
- 3.4.7. Dvi 12 kl. mokinės dirbo vadovėmis Vilniaus apskrities „Sniego gniūžtės“ stovykloje 2011 m. liepos mėn.
- 3.4.8. „Sniego gniūžtės“ metodika perteikta Trakų r. Aukštadvario Žemės ūkio mokyklai 2011m 09-12 mėn.
- 3.4.9. „Sniego gniūžtės“ metodika perteikta Trakų r. Vytauto Didžiojo gimnazijai 2012 – 01 mėn.
- 3.4.10. Dalyvavome Švietimo ministerijos, Panevėžio r. draugijos „Sniego gniūžtė“ ir Panevėžio r. savivaldybės administracijos organizuotoje tarptautinėje konferencijoje „Sniego gniūžtė“ – tiltas į vaiko sėkmę“.
- 3.4.11. Mokykla surengė konferenciją „Patyčios – visų rūpestis“, kurios vaikų ir suaugusių sekcijų dalyviai - mokiniai, mokytojai, socialiniai pedagogai, tarptautinės programos „Olweus“ koordinatoriai, psichologai iš Vilniaus ir Trakų r. skaitė pranešimus, rengė plakatą prieš patyčias. Išleistas lankstinukas.
- 3.4.12. Psichologo paskaita tėvams ir mokytojams apie elgesį su kvaišalus vartojančiu, stokojančiu mokymosi motyvacijos vaiku 2011 m.
- 3.4.13. **Tyrimai** (anketinė apklausa, kurios duomenys išanalizuojami ir pranešimais pristatomi mokyklos bendruomenei:
 - 3.4.13.1. kasmetinis pirmokų, penktokų, naujokų adaptacijos tyrimas;

- 3.4.13.2. kasmetinis mokinių saugumo mokykloje tyrimas;
- 3.4.13.3. kasmetinis mokinių sveikatos būklės tyrimas pagal šeimos gydytojų pažymas;
- 3.4.13.4. tabako ir alkoholio paplitimo mokinių aplinkoje tyrimas 2011 m. rudenį;
- 3.4.13.5. korupcijos mokinių tėvų aplinkoje tyrimas;
- 3.4.13.6. korupcijos 9-12kl. mokinių tarpe tyrimas;
- 3.4.13.7. patyčių lygmens mokykloje tyrimas 2011 m. rudenį ir 2012 m. rudenį. (internetu pagal norvegų metodiką);
- 3.4.13.8. psichologinio klimato mokykloje tyrimas 2011 m. pavasarį;
- 3.4.13.9. važinėjančių į mokyklą mokykliniu autobusiuku kelionės saugumo tyrimas 2011 m. pavasarį;
- 3.4.13.10. 2012 m. pavasarį mokinių saugumo mokykloje tyrimas.

3.4.14. Edukacinių ir prevencinių užsiėmimų, minėjimų, renginių, išvykų organizavimas:

- 3.4.14.1. mokinių išvyka į Trakų policijos komisariatą, pažintis su jo muziejumi, areštine, veikla.

3.4.15. Kasmetiniai minėjimai“:

- 3.4.15.1. **Angelių sargų dienos:** organizuojame sveikinimą Rūdiškių policijos nuovadai;

3.4.15.2. **Tolerancijos dienos.** 2010 m. – kartu su Lentvario M. Šimelionio gimnazija; 2012 - organizavome akciją „Būkim tolerantiški ne žodžiais, o darbais“ , sveikinome kaimyninės lenkiškosios vidurinės mokyklos bendruomenę. Kiekvieną asmeniškai;

3.4.15.3. **Pasaulinės nerūkymo dienos:** 2012 m. Trakų Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centre mokyklos mokiniai pasirašė pasižadėjimus nerūkyti, o „Sniego gniūžtės“ nariai parodė šokio judesio vaizdelį, pasakojantį, kur nuveda cigaretė;

3.4.15.4. **Prievartos prieš moterį panaikinimo dienos:** tradiciškai su kaimo biblioteka, seniūnija rengiame ir skaitome literatūros kūrinių ištraukas, rengiame piešinių parodas, mergaičių apklausas dėl elgesio su jomis;

3.4.15.5. **Pasaulinės AIDS dienos:** 2011 m., minėjome kartu su šv. Jono kongregacijos darbuotojais ir Rūdiškių policijos nuovados inspektorais; suvedėme mokinių anketinės apklausos dėl tabako ir alkoholio paplitimo jų aplinkoje rezultatus, mokinių namų rašinio konkurso „Aš prieš kvaišalus“, rezultatus, klausėmės trejeto buvusių narkomanų pasakojimų ir policininkų informacijos. 2012 m. dalyvavome Trakų policijos komisariato organizuotame minėjime, klausėmės paskaitos ir koncerto;

3.4.15.6. **Vaikų gynimo dienos** minėjimai. Juose dalyvauja partneriai iš Rūdiškių policijos nuovados , kurie atveža AMSĮ, kilnojamas parodėles, veda pokalbius, pamokėles, kartu žaidžia krepšinių.; 2012 – policininkų paskaitėlė apie atsakomybę už tyčiojimąsi iš kito asmens.

3.4.15.7. Tradicinė Rūdiškių policijos diena mokykloje – kasmet spalio mėn.

3.4.16. Paskaitos, seminarai:

3.4.16.1. 2012 m. balandžio mėn. mokyklos 6-11 kl. berniukai pagal lytiškumo ugdymo programą dalyvavo užsiėmime, vedamame rašytojo, knygos „Meilės pamokos: kad nemylėtume, kai idiotai“ autoriaus. R. Pagojaus.

3.4.16.2. Psichologės J. Večerskienės paskaita mergaitėms įvyko 2013 m. sausio mėn.

3.4.16.3. Kasmetiniai užsiėmimai tėvams prevencinėmis, atsakomybės už vaikų auklėjimą temomis, vedami Rūdiškių PN Nepilnamečių reikalų inspektorius; pranešimai tėvų susirinkimuose: 2012 m. lapkričio mėn. tėvai supažindinti su prevencinių projektų vykdymo eiga.

3.4.16.4. Seminaras LEU 2012-05-17, socialinė pedagogė išklaustyti pranešimų „Patyčios mokykloje“, „Efektyvus bendravimas ir konfliktinių situacijų prevencija“, „Kada augimas tampa problema“ pagrindu parengė pranešimą mokytojams.

3.4.16.5. Vilniaus visuomenės sveikatos biuro 2012-10-03 organizuota konferencija, kurios pranešimų „Lietuvos visuomenės psichikos sveikata: situacija ir galimybės“, „VŠĮ „Vaikų linijos“ kampanija „Be patyčių“ , „Patyčių prevencija Žirmūnų gimnazijoje: geroji patirtis“ ir „Klausimo „kas kaltas?“ trumparegiškumas patyčių problemoje. Kokybinio tyrimo išvados“ pagrindu socialinė pedagogė parengė pranešimą mokytojams.

3.4.16.6. Seminaras mokykloje „Savižudybių prevencija mokykloje“, kuri pedagoginiam personalui 2012 – 06 vedė PPSP psichologė, krizių valdymo konsultantė K. Solovjovienė.

3.4.17. Kiti renginiai:

3.4.17.1. Rūdiškių policijos nuovados inspektorių atvežtas ir 5 klasės, o 6-8 klasių mokiniams atskirai demonstruotas k/s „Čiobreliai“ filmas apie patyčias (2013m. sausio mėn.).

3.4.17.2. Mokyklos jaunųjų policijos rėmėjų kasmetinis dalyvavimas rajoniniame teisinių žinių konkurse „Temidė“: - 2012 m. užimta III vieta;

3.4.17.3. Naujų „Sniego gniūžtės“ narių mokymai mokykloje 2012 m. spalio – 2013 m. vasaris., organizuoja SG vadovai mokiniai, šimet baigiantys mokyklą.

3.4.17.4. Rūdiškių policijos nuovados pareigūnų paskaitėlės, filmas, užsiėmimai 1-5 klasių mokiniams: 2012 m. rugsėjį - „Inspektorius Liūtas pataria“.

3.4.17.5. Mokiniai dalyvavo nacionalinėje „Sniego gniūžtės“ vasaros stovykloje Giruliuose 2012 . rugpjūtį;

3.4.17.6. Mokiniai dalyvavo „Sniego gniūžtės“ respublikinėse stovyklose Vilniuje, Panevėžio r. 2011m. ir 2012 m. rudenį.

3.4.17.7. Mokykloje 2012 m. sausį lankėsi organizacijos „Snowball“ (JAV) veiklos koordinatorius Lietuvai Dž. Irvinas, vyko mokyklos SG narių mokymai.

3.4.17.8 Mokykloje organizuojama 3-jų lygių - mokytojų, kaimo įstaigų darbuotojų, Vilniaus įstaigų parama socialinės rizikos mokiniams, mokyklos bendruomenės parama mokinių šeimoms, nukentėjusioms gaisrų metu.

3.5. Vykdomo trukmė, tęstinumas.

Projekto vykdymo pradžia – 2010 – 2011 mokslo metai.

Numatoma pabaiga – 2014 – 2015 m.m.

3.6. Vykdytojai.

3.6.1. Leonora Daugudienė, projekto iniciatorė ir rengėja, tarptautinės organizacijos „Snowball“ (JAV) Trakų skyriaus Paluknio „Medeinos“ vidurinės mokyklos bazėje akredituota vadovė, Olweus patyčių programos supervizijų grupės vadovė, Jaunųjų policijos rėmėjų vadovė, Vaiko gerovės komisijos narė. Išsilavinimas aukštasis universitetinis, socialinio darbo magistrė. Pareigos mokykloje – socialinė pedagogė.

3.6.2. Vitalija Dovydenienė, projekto koordinatorė, „Olweus“ patyčių programos mokyklos koordinacinio komiteto vadovė, Vaiko gerovės komisijos pirmininkė. Išsilavinimas aukštasis universitetinis. Pareigos mokykloje – direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

3.7. Dalyviai (tikslinė grupė).

Trakų r. Paluknio „Medeinos“ vidurinės mokyklos 1-12 klasių mokiniai, socialinės rizikos mokiniai, mokyklos personalas:

- SG vadoviukai – 9-12 klasių mokiniai, nariai – 7-12 kl. mokiniai, socialinės rizikos mokiniai – 2.

- Jaunieji policijos rėmėjai – 8-12 klasių mokiniai. Socialinės rizikos mokiniai – 4.

- Olweus programos dalyviai, visų mokymų, renginių ir akcijų dalyviai visi 1-12 kl. mokiniai, visi socialinės rizikos mokiniai (16) ir visas mokyklos personalas.

3.8. Vykdomo vieta.

Projektas vykdomas Trakų r. Paluknio „Medeinos“ vidurinėje mokykloje.

3.9. Partneriai, rėmėjai.

3.9.1. Rūdiškių policijos nuovados pareigūnų dovanos mokiniams – atšvaitai 1-5 klasių mokiniams, DVD „Inspektorius Liūtas pataria“, aprūpinimas transportu, Jauniesiems policijos rėmėjams vykstant į renginius.

3.9.2. Šv. Jono kongregacija dovanuoja prevencinę padalomąją medžiagą, skaito paskaitas ir mokyklos prašymu kviečia lektorius, rengia seminarus.

3.9.3. Panevėžio r. draugija „Sniego gniūžtė“ dalinai finansuoja mokyklos gniūžtiečių kelionių į respublikinius seminarus, konferencijas, stovyklas išlaidas.

3.9.4. LKJBS „Žingsnis“ dalijasi metodine medžiaga.

3.9.5. Paluknio seniūnija dalyvauja, kartu organizuoja renginius, suteikia patalpas mokinių darbų prevencinėmis temomis parodomis.

3.9.6. UAB „Orbika“ ir „HI FI“ (Vilnius) skyrė lėšų socialinės rizikos mokinės aprūpinimui baldais, rūbais, mokykliniais reikmenimis, žaislais ir knygomis;

3.9.7. V. Perstiniavičiaus IĮ, St. Ščiglo IĮ (Trakų r., Palukny) dalinai finansuoja mokyklos renginius.

3.10. Sąmata.

Projektas tik įpusėtas. Iki šių metų vykdytos daugiau teorinio pobūdžio veiklos, reikalavusios mažiau lėšų. Pagrindinės išlaidos - mokyklos rengtai respublikinei konferencijai „Patyčios – visų rūpestis“, tai lėšos atributikos gaminimo reikmenims, popieriui, kanceliariiniams reikmenims, dažams, prizams, transporto išlaidoms, išlaidos lankstinuko parengimui, iš viso 1000 Lt; Išlaidos mokinių kelionėms į prevencinius renginius – 120 Lt. Šias išlaidas padengė rėmėjai (3.9.7 ir 3.9.3) pagal sąskaitas faktūras.

Numatomos išlaidos prevencinio pobūdžio veiklų tęsimui 2013 – 2015 m.:

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	2013 m. (tūkst. Lt)		
		Reikalinga suma (litais)	Garantuoti finansavimo šaltiniai (organizacijos pavadinimas, suma)	Iš viso
1	SG programos vykdymui (atributikai, kelionėms, stovykloms)	500		500
2	Olweus programos vykdymui (konsultacijoms)	500		500
3	Jaunųjų policijos rėmėjų veiklos tūšai, jų išvykoms, ekskursijoms)	200		200
4	Fotografavimui, kopijavimui	200		200
5.	Renginiams, akcijoms (atributika, lektorių darbas, kanceliariiniai reikmenys, kopijavimas	2000	LKJBS „Žingsnis“ 500 LT	2500
6.	Transporto lektoriams išlaidosi	200		200
7.	Prizams, suvenyrams, kanceliariiniams reikmenims	300		300
8.	Kvalifikacijos kėlimui	100	„Sniego gniūžtės“ draugija – 100 Lt;	200
	Iš viso	4000		4600

3.11. Rezultatai.

Laukiama, kad mokykloje bus tęsiamos visos prevencinės veiklos, nenutrūks tarptautinių prevencinių projektų vykdymas nenutrūks, liks patrauklus mokiniams ir užims juos,; kad mokykla galės skleisti gerą patirtį rajone ir respublikoje, o mokykloje ir jos aplinkoje iki minimumo sumažės jaunimo nusikalstamumas. Mokykla bus patraukli mokiniams, jų tėvams, o tai garantuos vidurinio ugdymo programos tęstinumą mokykloje.

3.12. Kita svarbi, su projektu susijusi, informacija:

3.12.1. Mokykloje vedama Olweus veiklų registracijos žurnalas.

3.12.2. Nedrausmingiems pamokų ir pertraukų metu mokiniams surašomas Mokyklos vidaus tvarkos taisyklių pažeidimo aktas. Surinkęs 3 aktus mokinys svarstomas Vaiko gerovės komisijoje, ieškoma veiksmingos pagalbos būdų.

3.12.3. Mokykloje įdiegti klasių vadovų pildomi Prevencijos lapai, kuriuose auklėtojai pažymi per trimestrą įvykdytų prevencinių priemonių – individualių pokalbių su prasižengusiais mokyklos vidaus tvarkai mokiniams skaičių, dalyvių, skambučių telefonu tėvams skaičių, lankymosi namuose skaičių, svarstymų Vaiko gerovės komisijoje skaičių, psichologės, socialinės pedagogės, nepilnamečių reikalų inspektoriaus konsultacijų skaičių, paskatintų ir baustų mokinių skaičių.

3.12.4. Mokyklos koridoriuose pagal grafiką kasdien budi mokytojai.